

כיתה
ו'

משתפים זה את זה בהצעות וברעיונות

על התוכנית

נאמר בתורה: **"וידעת היום וְהַשְׁבוֹתָ אל לבבך"** (דברים, ד': ל"ט). כדי להיות יהודים שומרי תורה ומצוות מחייבת אותנו התורה בשתי פעולות עיקריות:
א. "וידעת" - לימוד של כל פרטי ההליכות וההלכות שציוותה אותנו התורה ופירשו לנו חז"ל.
ב. **"וְהַשְׁבוֹתָ אל לבבך"** - תרגול מעשי של פרטי החיוב עד שהמצוות יהפכו לחלק מאישיותנו. כלומר, על מנת שתלמידינו יהיו בעלי דרך ארץ, עלינו להביא לידיעתם את כל פרטי ההליכות הנוגעות לעניינים שבין אדם לחברו ולאחר מכן להרגילם בעשייתן.
בהתאם לכך בתחילת כל שיעור ילמדו התלמידים את יסודות ההליכות מתוך התורה ואת הוראות חז"ל, ולאחר מכן יתנסו בתרגול ההליכות הללו באופן מעשי.
אי לכך לצד מערכי השיעור ישנה גם חוברת לימוד של הלכות שבין אדם לחברו בהתאם למיומנויות ולכישורים בהן התלמידים מתנסים במערכי השיעור.

רציונל

אדם הרוצה להשלים את עצמו בתורה חייב להקדים דרך ארץ ומידות ללימוד התורה, כמאמר חכמינו **"דרך ארץ קדמה לתורה"** (תנא דבי אליהו, פרשה א').
יש לכוון את התלמידים כבר מילדותם לנהוג על-פי הציווי של התורה **"ואהבת לרעך כמוך"**. לפי דברי חז"ל ציווי זה הוא כלל גדול שעליו עומדת התורה כולה, כפי שאמר הלל הזקן לגר שרצה ללמוד את כל התורה על רגל אחת (מסכת שבת, דף ל"א, עמוד א'). השלב הראשון בהקניית ההליכות ותרגולן בחיי המעשה הוא הלמידה וההתנסות **בשיתוף ובהשתתפות**. בשלב זה יש להתייחס לשני היבטים: מצד אחד, לשיתוף המכוון להעמקת ההיכרות בין התלמידים כדי שיוכלו להשתלב בעשייה משותפת, כמאמר חכמינו זיכרונם לברכה המבטא את ההכרה בכך ש**"טובים השניים מן האחד"** (קהלת, ד', ט') ומצד אחר, להשתתפות בחברה על-ידי מילוי תפקידים שונים לטובת הכלל, כפי שכתב הרב שלמה וולבה זצ"ל (ספר עלי שור, חלק ב', עמוד תקס"ט) בשם אבי תנועת המוסר, הרב ישראל סלנטר זצ"ל, שצריך כל אחד לעשות למען החברה שיהיה אדם שהרבים צריכים לו.
אורח החיים הכיתתי מאופיין בנקודות זמן ייחודיות ובאירועים שונים כמו: תחילת שנה, מחצית שנה, סיום שנה, מסיבות לקראת חגים ומועדים, פעילויות בראשי חודשים, ימים מיוחדים, ערבי כיתה, טיולים, ועוד.
המחזוריות הקבועה והידועה מראש יוצרת בקרב התלמידים, ההורים והמורים, תחושת ודאות ביחס לצפוי, ומאפשרת תכנון מוקדם של הפעילות הלימודית והחברתית. לנוכח החששות, סימני השאלה וחוסר הבהירות עם היציאה לדרך חדשה בתחילת שנת הלימודים, נודעת חשיבות מיוחדת לתחושה שמעניק המוכר ולתחושת השליטה והביטחון שמקנה התכנון המוקדם.
הפעילות שלפניכם מאפשרת לתלמידים לשתף בהצעות, בציפיות ובבקשות ביחס למעגל החיים החברתי בשנה הקרובה, בהתבסס על התנסויות קודמות שחוו.
שיתוף הפרט והקבוצה בתכנון הפעילות הלימודית והחברתית מסייע לטיפול תחושת השייכות ובהבניית מעגל החיים הכיתתי בהתחשב בצורכי התלמידים ובמשאלותיהם.

מטרות

- שיתוף בהצעות וברעיונות ביחס לחיי החברה בכיתה.
- העלאת המודעות לתרומתו של השיתוף בהצעות, בציפיות ובבקשות, לתחושות התלמידים ולמערכות היחסים בכיתה.
- בחינת ההיבטים השונים במעגל החיים הכיתתי בעבר, ותכנון הפעילויות והאירועים שעתידיים להתקיים בעז"ה בשנה הקרובה.

מודל ההפעלה

מהלך ליצירת לוח תכנון חודשי שבו יציגו אירועים חברתיים בכיתה.

תלמידי כיתה ו' יוצאים לדרך יחדיו

ביום הראשון של שנת הלימודים מצאו תלמידי כיתה ו' בתלמוד תורה "הלב" על דלת כיתתם את השלט הבא:

יוצאים לדרך מוכרת ובכל זאת אחרת

- שערו, מה צפוי לתלמידי כיתה ו' ב"דרך" שאליה הם יוצאים החל מהיום הראשון ללימודים?
- ה"דרך" שאליה אתם יוצאים בתחילת כיתה ו' היא דרך מוכרת אך בכל זאת אחרת:
 - מה צפוי ומוכר?
 - מה אינו מוכר?
 - מה ידוע לכם?
 - מה אינו ידוע לכם?

צידה לדרך תרמיל של הצעות ורעיונות

- העלו רגשות וציפיות המתעוררים אצלכם בעקבות הדברים המוכרים והצפויים לכם בדרך.
- העלו רגשות וציפיות המתעוררים אצלכם בעקבות הדברים שאינם מוכרים או ידועים לכם.
- מה יוכל לעזור לכם בדרככם החדשה?
בחנו מה תבחרו לשים ב'תרמיל' שאותו אתם לוקחים אתכם לדרככם.
תוכלו 'לשים בתרמיל' משאלות, ציפיות, שירים או מסרים שילוו אתכם ואת חבריכם במהלך הצעידה ב'דרך החדשה' ועוד...
- כתבו הצעה או רעיון אחד על הפתק המצורף, והתכוונו לשתף בו את חבריכם.

במבט לאחור ובציפייה לעתיד

א. במבט לאחור

- חשבו על פעילויות חברתיות החוזרות על עצמן מדי שנה.
- בחרו פעילות אחת שהתקיימה בשנה שעברה בכיתתכם ושאהבתם במיוחד, וכתבו:
 - מהי הפעילות?
 - כמה פעמים התקיימה ומתי?
 - מי תכנן וביצע את הפעילות?
 - מהי התחושה המרכזית שליוותה את המשתתפים בפעילות?
- בררו: מה אהבתם במיוחד? מה תרצו שיחזור על עצמו? מה תרצו לשפר?

ב. בציפייה לעתיד...

- כתבו בקשה ביחס לפעילות שתיארתם בסעיף א'
- מי אחראי לממש בקשה זו?
- העלו הצעות לפעולות שיש לבצע על מנת לממש את הבקשה שכתבתם.
 -
 -
 -
- התכוננו להציג במליאה את הבקשה ואת ההצעות.

חיי החברה אצלנו בכיתה

- דיווח על-ידי נציגי הקבוצות על הבקשות השונות בנוגע לפעילויות החברתיות ועל הצעות למימושן.
- בררו עם המחנך אילו פעילויות חברתיות צפויות לכם במהלך השנה ובאיזה חודש הן עתידות להתקיים, בעזרת ה'.
- (למשל: מסיבות ראש חדש, סיום מסכת, טיול שנתי, חידון ועוד...)
- הביעו בקשות, ציפיות הצעות ורעיונות הנוגעים לכל אחת מפעילויות אלו.
- בררו, מדוע חשוב לשתף זה את זה בתחילת השנה בבקשות, בציפיות ובהצעות ביחס לדרך המשותפת (התייחסו להשפעת השיתוף על מערכות היחסים, על רגשות הפרט והקבוצה, על תחושת השייכות, על קביעת היעדים המשותפים, על תהליך הלמידה ועוד).

מתכננים ונהנים

- התחלקו לתשע קבוצות על- פי חודשי השנה (תשרי-סיוון). כל קבוצה תהיה אחראית על הכנת הדף החודשי בלוח השנה הכיתתי ועל תכנון הפעילויות החברתיות של אותו חודש.
- הכינו דף בלוח השנה הכיתתי שלכם המייצג את החודש שעליו אתם ממונים, וציינו בצורה מעניינת את האירועים והפעילויות החברתיות הצפויים להתרחש בעז"ה בחודש זה.
- בהמשך השנה, כאשר התאריך המדויק של האירוע והתוכנית הצפויים להיערך ידועים לכם- מלאו את הפרטים החסרים בדף התכנון החודשי שיופיע בלוח השנה הכיתתי (בשלב זה יהיו כתובים רק האירועים הצפויים להתקיים בחודש זה).

- הצגת הדף החודשי על-ידי נציגי הקבוצות.
- צרו חוברת של לוח שנה כיתתי באמצעות חיבור עמוד השער ודפי החודשים על-פי סדר.

ברוכים הבאים לכיתה ו'

תלמידי כיתה ו'
יוצאים אל הדרך יחדיו.
הפה תפילה ממלל
והלב מצפה ומייחל,
שהדרך החדשה
לא תהא קשה,
דרך שנצעד בה ללא קושי
ונבחין מסביבנו בכל היופי,
שתהא זו דרך צלחה,
נעימה ורבת ברכה,
שתוליכנו בה לשלום
יום אחר יום.
ובעיניך ובעיני כל הרואים
תתנו לחסד ולרחמים...

חשבו על פעילויות חברתיות החוזרות על עצמן מדי שנה.

- בחרו פעילות אחת שהתקיימה בשנה שעברה בכיתתכם ושאהבתם במיוחד, וכתבו:
- מהי הפעילות?
- כמה פעמים התקיימה ומתי?
- מי תכנן וביצע את הפעילות?
- מהי התחושה המרכזית שליוותה את המשתתפים בפעילות?
- ברו: מה אהבתם במיוחד? מה תרצו שיוחזר על עצמו? מה תרצו לשפר?
-
-
-

התכוננו להציג במליאה את הבקשה ואת ההצעות.

תלמידי כיתה ו' יוצאים לדרך יחדיו
קח ממני כזיזה לדרך
עצה בעלת ערך

דרך צלחה!

תלמידי כיתה ו' יוצאים לדרך יחדיו
קח ממני כזיזה לדרך
עצה בעלת ערך

דרך צלחה!

תלמידי כיתה ו' יוצאים לדרך יחדיו
קח ממני כזיזה לדרך
עצה בעלת ערך

דרך צלחה!

תלמידי כיתה ו' יוצאים לדרך יחדיו
קח ממני כזיזה לדרך
עצה בעלת ערך

דרך צלחה!

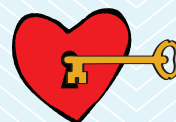

לוח שנה חברתי

תלמידי כיתה ו' צועדים לאורך השנה יחדיו

חודש

הפעילות החברתית המתוכננת:

מה להביא?

תאריך

הפעילות

